

TERNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:
- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de VLAREME van 28 oktober 2016, wat betreft de goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken**
 - **Definitieve goedkeuring**

Samenvatting

Met het decreet van 20 december 2024 tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en het Mestdecreet van 22 december 2006, werden een aantal bepalingen van het Mestdecreet gewijzigd. Meer bepaald werd in het Mestdecreet de mogelijkheid ingeschreven tot het verkrijgen van een verlaging van de bemestingsvermindering door het naleven van een of meerdere goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken.

Met de aanpassing aan de VLAREME door voorliggend besluit wordt de lijst met goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken die in aanmerking komen voor een verlaging van de bemestingsvermindering aangevuld.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Omgeving

Beleidsveld: Omgeving en natuur

ISE Water

SD6: Vorm geven aan het integrale waterbeleid in de landbouw

OD6.2: Een sector-, bedrijfs- en gebiedsgericht mestbeleid implementeren.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Met de aanpassing aan het Mestdecreet door het decreet van 20 december 2024 tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en het Mestdecreet van 22 december 2006, werd in het Mestdecreet de mogelijkheid ingeschreven tot het verkrijgen van een verlaging van de bemestingsvermindering door het naleven van een of meerdere

goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken. En werd in dat kader onder meer aan de Vlaamse Regering opgedragen om vóór 15 februari 2025 de nodige initiatieven te nemen tot aanvulling van de lijst met goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken, zodat deze al in het jaar 2025 toegepast kunnen worden. Met de aanpassing aan de VLAREME door voorliggend besluit wordt hieraan tegemoet gekomen.

Overeenkomstig het Mestdecreet (artikel 14bis, §6, eerste lid) worden voorafgaandelijk aan de behandeling door de Vlaamse Regering nieuwe goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken voorgelegd aan het opvolgingsorgaan. In casu werden de in voorliggend besluit opgenomen praktijken op 9 januari 2025 aan het opvolgingsorgaan voorgelegd. Deze werden nader toegelicht en besproken op het opvolgingsorgaan van 23 januari 2025 en 4 februari 2025.

Voorliggend besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2025/17 van 30 januari 2025.

De Inspectie van Financiën verleende op 23 januari 2025 een gunstig advies en deelde mee dat het begrotingsakkoord niet vereist was.

Op 7 februari 2025 heeft de Vlaamse Regering voorliggend besluit principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw gelast over dit besluit het advies in te winnen van de Raad van State. (VR 2025 0702 DOC0058).

De Raad van State bracht op 6 maart 2025 advies nr. 77.476/1 uit. In zijn advies maakt de Raad van State opmerkingen over de volgende punten:

- 1) In de punten 3, 5.1. en 5.2. worden enkele opmerkingen geformuleerd inzake de rechtsgrond voor dit besluit, en aangaande het vermelden van de vormvereiste van voorlegging van de in voorliggend besluit opgenomen praktijken aan het opvolgingsorgaan. Naar aanleiding daarvan is de aanhef van voorliggend ontwerpbesluit dienovereenkomstig aangepast.
- 2) Onder punt 4.1 merkt de Raad op dat de wijze van aanvragen en staving van praktijken expliciet vermeld moet worden, ook als dit gebeurt overeenkomstig bestaande bepalingen. In reactie hierop werd aan artikel 3.5.2, van voorliggend besluit een tweede lid toegevoegd, waarmee de bestaande regelgevende bepalingen van overeenkomstige toepassing verklaard werden en werd daarnaast, in de reeds bestaande delegatie aan de minister, gespecificeerd dat in dat kader ook de nadere regels rond het aanvragen en staven van goede praktijken, bepaald kunnen worden.
- 3) Voor wat betreft de delegatie naar de minister, opgenomen in artikel 3.5.2 van voorliggend besluit, herinnert de Raad van State eraan dat een delegatie enkel betrekking mag hebben op aspecten van bijkomstige of detailmatige aard. Gelet op het gedetailleerde wetgevende kader opgenomen in het Mestdecreet en in voorliggend ontwerp van besluit, waarbinnen deze delegatie uitgewerkt is, dient vastgesteld te worden dat deze delegatie, hoewel ze een zeker onbepaald karakter heeft, de facto wel al beperkt was tot maatregelen van bijkomstige of detailmatige aard. Desalniettemin is, in reactie op de opmerking van de Raad van State, nog een verdere precisering van de opgenomen delegatie doorgevoerd. De in voorliggend besluit opgenomen delegatie voldoet aldus aan de vereiste dat een dergelijke delegatie enkel betrekking mag hebben op aspecten van bijkomstige of detailmatige aard.
- 4) Onder punt 7 maakt de Raad opmerkingen over de uitgestelde inwerkingtreding voor de praktijk, vermeld in artikel 2, 15°, van de bijlage bij voorliggend ontwerp van besluit. Gezien de voorwaarden van de uitgestelde inwerkingtreding zijn voldaan bij definitieve goedkeuring, werd deze bepaling geschrapt. Het volledige besluit zal aldus op dezelfde dag in werking treden.

- 5) In de punten 6.1, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4 en 8.5 doet de Raad ten slotte enkele suggesties van eerder legistische of taalkundige aard, die allen in voorliggend ontwerp van besluit doorgevoerd zijn.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het decreet van 20 december 2024 tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en het Mestdecreet van 22 december 2006, hierna het wijzigingsdecreet van 20 december 2024, heeft het Mestdecreet op verschillende punten gewijzigd.

Een belangrijke wijziging had betrekking op de maatregelen die nageleefd dienen te worden in de gebiedstypes 1, 2 en 3. Deze maatregelen, die voorheen opgenomen waren in het artikel 14 van het Mestdecreet, zijn grondig gewijzigd.

Zo is het concept van de equivalente maatregelen opgeheven en werd onder meer de mogelijkheid ingeschreven tot het verkrijgen van een verlaging van de bemestingsvermindering door het naleven van een of meerdere goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken.

In het Mestdecreet werden door het wijzigingsdecreet van 20 december 2024 reeds twee van dergelijke goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken ingeschreven, met name het verbouwen van vanggewassen ingezaaid respectievelijk uiterlijk 15 september en uiterlijk 15 oktober. Tegelijk werd in dat kader aan de Vlaamse Regering opgedragen om vóór 15 februari 2025 de nodige initiatieven te nemen tot aanvulling van de lijst met goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken, zodat deze al in het jaar 2025 toegepast kunnen worden.

Het Onderzoeksplatform Duurzame Bemesting heeft een wetenschappelijke studie opgemaakt met een overzicht van duurzame praktijken die kunnen bijdragen aan de hierboven vermelde doelstelling. Deze nota geeft aan wat de effectiviteit van deze duurzame praktijken is in het reduceren van de milieubelasting van grond- en oppervlaktewater met minerale N, uitgedrukt in terugverdienpercentage van de bemestingsreductie. Het is immers een vereiste vanuit het Mestdecreet dat de toegekende terugverdienpercentages bij de weerhouden goede praktijken even effectief zijn dan de bemestingsreducties.

Met de aanpassing aan de VLAREME door voorliggend besluit wordt hieraan tegemoet gekomen. Om het gebruik van de goede praktijken en het effect op de waterkwaliteit nauw te monitoren zal in het kader van het opvolgingsorgaan jaarlijks een evaluatie gebeuren.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Het voorliggend ontwerp van besluit bevat 3 artikelen en een bijlage.

Artikel 1 vervangt hoofdstuk 3, afdeling 5, van de VLAREME. In deze afdeling waren de nadere bepalingen rond equivalente maatregelen opgenomen. Door het wijzigingsdecreet van 20 december 2024 werd het systeem van de equivalente maatregelen opgeheven, waardoor deze afdeling ook impliciet opgeheven werd. Met voorliggend besluit wordt deze afdeling vervangen, zodat hier nu de nadere regels rond de goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken, terug te vinden zijn. Een van deze nadere regels bepaalt dat de verschillende goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken die toegepast

kunnen worden, opgenomen zijn in bijlage 8 bij de VLAREME.

Artikel 2 voorziet in de vervanging van bijlage 8 van de VLAREME. Voorheen bevatte deze bijlage de equivalente maatregelen. Zoals hoger reeds uiteengezet werd door het wijzigingsdecreet van 20 december 2024 het systeem van de equivalente maatregelen opgeheven. In navolging van de wijziging door artikel 1 van voorliggend besluit, op basis waarvan nu in de VLAREME bepaald wordt dat de verschillende goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken die toegepast kunnen worden, opgenomen zijn in bijlage 8 bij de VLAREME, wordt met voorliggend artikel nu de vervanging van deze bijlage geregeld door de bijlage die bij dit besluit is gevoegd.

Met deze vervanging wordt de lijst met goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken aangevuld met verschillende andere praktijken, die allen een positief milieueffect hebben en daardoor in aanmerking komen voor een verlaging van de bemestingsvermindering. Voor elk van de vermelde praktijken is onder meer opgenomen wat de betreffende praktijk inhoudt, wat de toepassingsvoorwaarden voor de betreffende praktijk zijn en wat de grootteorde is van de verlaging van de bemestingsvermindering die aan de betreffende praktijk verbonden is.

Meer bepaald zijn in deze bijlage de volgende praktijken opgenomen:

- 1° het onderzaaien van een vanggewas bij maïs. In de praktijk gaat het hier meestal over het onderzaaien van een vanggewas tussen de maisrijen;
- 2° het inzaaien van een nateelt wintergranen uiterlijk op 15 oktober;
- 3° het inzaaien van een nateelt wintergranen uiterlijk op 15 november;
- 4° het inzaaien van een nateelt wintergranen uiterlijk op 15 oktober na tussenteelt vanggewas;
- 5° het inzaaien van een nateelt wintergranen uiterlijk op 15 november na tussenteelt vanggewas;
- 6° het inzaaien van een nateelt winterkoolzaad uiterlijk op 15 september;
- 7° het inzaaien van onbeteelde stroken;
- 8° het afvoeren van oogstresten van doperwtten, rode kool, bloemkool, spruitkool of broccoli;
- 9° het afvoeren van oogstresten van suikerbieten, courgette, savooikool of witte kool;
- 10° het afvoeren van oogstresten van teeltgroep aardbeien, ijsbergsla, prei, koolrabi, Chinese kool, voederbieten, stamslaboon, bladselder, bleekselder, rode biet, knolselder, knolvenkel, boerenkool, groene selder of venkel;
- 11° het afvoeren van oogstresten van chrysanten, sla, spinazie, schorseneren, witloof, andijvie, koolraap, veldsla, raketsla of wortelen.
- 12° het niet afvoeren van stro;
- 13° doorgroeien van oogstresten van bloemkool of rode kool;
- 14° doorgroeien van oogstresten van savooikool of witte kool;
- 15° bijbemesting op basis van een bodemstaalname na de zaai of plant van een teelt. Dit is een systeem dat gestoeld is op een lage basisbemesting waarbij op basis van actuele informatie van de teelt en de bodem beperkte - of geen - bijbemesting kan toegelaten worden. Deze techniek kan niet leiden tot terugverdieneffecten op percelen die gelegen zijn in habitatrichtlijngebieden, groene bestemming.

De voorwaarden die moeten nageleefd worden, zijn eveneens opgenomen in de bijlage.

Artikel 3 bevat de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend besluit vult de lijst met goede praktijken die in aanmerking komen voor een verlaging van de bemestingsvermindering verder aan. Dit betreft een nadere uitwerking van de beleidskeuzes die door het wijzigingsdecreet van 20 december 2025 aan de mestregelgeving zijn doorgevoerd. Deze aanvulling van de lijst met goede praktijken heeft geen budgettaire impact. De goede praktijken die via voorliggend ontwerp van besluit toegevoegd worden, zijn gebaseerd op maatregelen die vandaag al bestaan (vb. de vroegere equivalente maatregelen) of brengen aspecten in rekening die vandaag de dag binnen de mest- of landbouwregelgeving al opgevolgd worden. Zo bijvoorbeeld worden de teelten die op een perceel verbouwd worden, vandaag reeds aangegeven via de verzamelaanvraag. Voor de implementatie en controle van deze praktijken, dienen dus geen bijkomende budgettaire uitgaven gemaakt te worden, aangezien de bestaande monitorings- en controlemechanismen hiervoor toegepast kunnen worden. De uitbreiding van de lijst met goede praktijken met de in voorliggend ontwerp van besluit opgenomen praktijken brengt dan ook geen meerkost met zich mee.

Bovendien betreft het hier een loutere uitbreiding van de twee al in het Mestdecreet vermelde mogelijkheden. De mogelijkheid om dus via goede praktijken een minder hoge bemestingsreductie te hebben is momenteel dus reeds voorzien. Enkel wordt met voorliggend besluit deze mogelijkheid uitgebreid.

Ook voor wat betreft eventuele inkomsten uit administratieve geldboetes is er geen budgettair effect. De goede praktijken zijn immers een alternatief voor de in artikel 14, §4, van het Mestdecreet, opgenomen bemestingsreductie. Landbouwers die de bemestingsreductie niet naleven en hierdoor een negatieve mestbalans bekomen, kunnen hiervoor een administratieve geldboete krijgen, overeenkomstig artikel 63, §1, van het Mestdecreet. Echter, ook voor de niet naleving van goede praktijken is een administratieve geldboete opgenomen in het Mestdecreet, meer bepaald in artikel 63, §19. De elementen die voor de berekening van beide boetes gebruikt worden, verschillen, waardoor afhankelijk van de situatie nu eens de ene dan eens de andere boete de laagste kan zijn (vb. afhankelijk van hoeveel kg N er via de bemestingsreductie minder opgebracht mocht worden (afhankelijk van teelt, gebiedstype en van soort mest die opgebracht werd). Doch in het algemeen zijn de boetes voor beide situaties van een vergelijkbare grootteorde.

Gelet op dit alles kan dan ook geconcludeerd worden dat voor dit besluit geen bijkomende budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid verwacht moet worden.

De Inspectie van Financiën verleende op 23 januari 2025 een gunstig advies en deelde mee dat het begrotingsakkoord niet vereist was.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring wordt dit ontwerp van besluit overgemaakt voor publicatie in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1 haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de VLAREME van 28 oktober 2016, wat betreft de goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken;
- 2 de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS